

Т. П. Гончаренко

Пособчук Марія Маркелівна

ПОСОБЧУК Марія Маркелівна (21. 01. 1890, с. Обуховичі Радомисльського пов. Київської губ., нині Вишгородського р-ну Київської обл. — 26. 03. 1992, там само) — майстриня художнього ткацтва. Мати [Ганни](#), бабуся [Валентини](#) та [Олени Вересів](#). Дипломи 1-го ступеня республіканських виставок народного мистецтва в Києві (1936, 1948), Москві, Ленінграді (нині Санкт-Петербург, обидві — 1936—37), Всесвітньої виставки в Парижі (1937), Укрхудпромспілки (1945), Київського облвиконкому (1947). Членкиня СХУ (1962). Ремеслу навчалася з 12 р. у батьків. Працювала ткалею-надомницею (1918—27), ткалею в Обухівському відділенні «Київтекстильекспорт» (1927—41), у ткацькій артілі імені 9-го з'їзду ЛКСМУ в рідному селі (1946—49; 1946—48 — бригадир). За день виготовляла на великому верстаті в 16 ремізок 8—9 скатертин замість двох за нормою. Збагатила давні традиції іванківського перебірного ткацтва. Творчість П. вирізняється органічною народністю, технічною досконалістю, образним осмисленням орнаментики, введенням нових мотивів, довершеним композиційним ладом, виразною рельєфною фактурою, веселковою колористичною гамою. Основний асортимент виробів — декоративні рушники, тканини, панно, скатертини, штори, покривала, наволочки, серветки, доріжки, рядна. Покривало «Пам'яті сина-солдата» (1945) присвятила загиблому сину. Учасниця всеукраїнських (від 1936), зарубіжних (від 1937) і всесоюзних (від 1968) мистецьких виставок. Персональна — в Обуховичах (2020 — посмертна). Родинні виставки — у Києві (1975, 2022). Про династію П. знято науково-популярні фільми «Створи своє сонце» (1968, режисер Г. Кохан), «Ляда» (1975, режисер М. Єрмолов), «А льон цвіте» (1981, режисер Є. Ульшин; автор усіх сценаріїв — Г. Местечкін). Окремі твори П. зберігаються в Національному музеї декоративного

мистецтва України (Київ), Запорізькому художньому музеї, Іванківському історико-краєзнавчому музеї, Музеї ткацтва (Обуховичі; в обох музеях твори П. втрачено на 2022 унаслідок повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну).

Фотоілюстрації

Основні твори

покривала — «Пам'яті сина-солдата» (1945, 1962), без назви (1963); рушники (1947, 1947—51, 1960, 1963, 1966), «Хліб-сіль» (1963); наволочки на диванну подушку (обидві — 1960); декоративні тканини «Квіти безсмертя» (1965), «Летять журавлі» (1960-і рр.).

Рекомендована література

1. Местечкін Г. І на тім рушничкові... // Україна. 1962. № 5;
2. Кисельова Л., Коробчак Л. З племені чарівниць // Культура і життя. 1974, 22 груд.;
3. Чорна І. Веселки од материного порога // Україна. 1975. № 39;
4. Мотрич К. Колиска сонця // Молода гвардія. 1976, 1 трав.;
5. Касіян В. Про художників — мовою кіно // Новини кіноекрана. 1976. № 9;
6. Журба О. Веселка вашої доброти // Окриленість: Нариси. К., 1982;
7. Гончаренко Т. П. Художні тканини родини Вересів у зібранні Запорізького художнього музею: Каталог. З., 2002;
8. Її ж. Царина родини Вересів // Народне мист-во. 2004. № 1—2;
9. Шумак О. Працювала — наче пісню співала: [до 120-річчя з дня народж. М. Пособчук] // Трибуна праці. 2010, 27 січ.

Бібліографічний опис:

Пособчук Марія Маркелівна / Т. П. Гончаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-885651>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).